

Eleki Krónika – 2005. február

Az alpolgármestert kérdeztük

Reményeink szerint a későbbiekben is megismer- hetjük az alpolgármester úr véleményét olyan témákban, amelyek Elek város polgárait leginkább foglalkoztatják. Most a következőket kérdeztük:

Hogyan látja Magyarország helyzetét a 2004-es Európai Unió csatlakozását követően?

A csatlakozás jó dolog, de ez még nem azt hozta, amit a legtöbb ember várt. Pl. a polgárok egyelőre ennek csak a hátrányát érzékelik /beáramló külföldi áruk, illetve növekvő munkanélküliség/. Ez nem a csatlakozás hibája, hanem a kormányé. A csatlakozás is olyan, mint ha egy gyalogos kapna egy autót, de nem tud vezetni, ilyenkor nem az autót kell eldobni, hanem, annak kell átadni a kormányt, aki ért hozzá.

Szóljon röviden arról, hogy milyen nagyobb munkálatok zajlanak városunkban?

Jelenleg a felszíni csapadékvíz elvezetésének beruházása folyik, melyről még a Fidesz-kormány ideje alatt született döntés. /Kilenc település összefogásával valósulhat meg./

Mi a véleménye az Eleki Krónikáról?

Mióta átalakult /2004. december/, politikailag egy kicsit egyoldalúvá vált, hisz pl. a mostani ellenzék véleménye nem igen jelent meg a lapban. Jobb lenne, ha a későbbiekben kiegyensúlyozottabb lenne, ami egy közszolgálati laptól el is várható.

Köszönöm a válaszokat.

Rossz helyzetben a város költségvetése?

2005. február 7-én a Polgármesteri Hivatalban ismét testületi ülés volt. Bizonyára sokan figyelemmel követték a Kábel TV-n is a közvetítést. A kétértelmű, esetleg csípős megjegyzések, politikai harcok mellett bizonyos dolgokban döntések is születtek.. Mint láthatták, Pluhár László polgármester elmondta, hogy a belvízi csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítésével egyszerre a város központjában kiépítésre kerül az évek óta várt közlekedési csomópont, mely a Közútkezelő Kht. költségvetéséből kerül kivitelezésre. A csomópont kiépítése 40mFt.

Turóczy András alpolgármester napirend előtti felszólalásában sajnálatát fejezte ki, hogy a város költségvetése rendkívül rossz helyzetben van, így jelenleg nem tudnak, bár bízott a város polgármesterében, aki kormánypárti és bizonyára a kapcsolataival tud majd segíteni a városnak. A munkanélküliség tovább nőtt, pl.: a Barnevál megszűnésével Eleken is több, mint 100 ember lett munkanélküli. Ezután megtisztelőnek tartotta volna, ha a polgármester úr válaszolt volna a gondolatsorára. Pluhár László tájékoztatta az alpolgármester urat, hogy napirend előtti felszólalást kért nem pedig interpellációt, amely persze más műfaj. Majd áttértek a napirendi pontok tárgyalására, többek között a 2005. évre vonatkozó köztisztviselői követelmények alapját képező kiemelt célokat fogadták el, valamint tárgyaltak a Román Temető karbantartásáról. A testület határozatot hozott, hogy az Otlakai úti köztemetőben 6 órában kívánnak alkalmazni egy közhasznú munkást.

Kedves Olvasók!

Legyenek aktívak, szeretném segítségüket kérni az Újság színesebbé, érdekesebbé tételéhez. Jó lenne megvalósítani, hogy valóban mindenki Újságja legyen. Akinek van kedve írni, illetve lenne témája, tud valami érdekességről, jelentkezzen a főszerkesztőnél a 06-70-3728-491 számon. Postacím: Elek, József A. u. 9. Várom a fiatalabb korosztály jelentkezését is!

Köszöntjük „Ők”-et, a legszebbeket a „Nők”-et

Március 8. Nemzetközi Nőnap. Még az elmúlt évszázad elején Clara Zetkin szövőné kezdeményezésére március 8-át Nemzetközi Nőnappá nyilvánították. A világon mindenütt ilyenkor a férfiak, ki-ki a maga módján egy-egy szál virággal kedveskedik. A NŐK (csupa nagybetűvel) azonkívül, hogy a szebbik nemhez tartoznak, ők adják az életet számunkra. A hétköznapi életünkben a nagyobb terhet cipelik a vállukon, és ez nem csak frázis, hanem maga a valóság. Mi férfiak, legalább ezen az egy napon ne feledkezzünk el róluk, most legyünk egy picit kedvesebbek, és ha tehetjük – adjunk át részükre legalább egy szál virágot.

Hotya Péter

Színes bohókás kavalkád az eleki utcákon

A farsang időszaka Vízkereszt napjától Hamvazó szerdáig terjed. Ez a nap a nagy böjt első napja, mely egészen húsvétig tart. A farsang végét a húshagyó kedd jelenti. Eleken ez a hagyományos maszkafelvonulás eredetileg sváb szokáshoz kötődik. A településen elsőként az újtelepi „Treszi-bácsi” szervezte meg ezt a bohókás, télűző felvonulást. Ez az esemény szinte országos hírűvé vált, ugyanúgy mint a mohácsi „Busójárás”. Az idei rendezvény nagyon korai időszakra esett, mivel a húsvét is már március végén lesz. A február 8-i felvonulást a Reibel Mihály Művelődési Központ szervezte, karöltve a Radványi György Középiskolával. Előzetes megbeszélésen vettek részt a felvonulni kívánók és itt kiválasztották maguknak a jelmezeket. Sokan már otthon előre elkészítették a bohókás, arcukat eltakaró maszkokat és a hozzá illő ruházatot is. Volt a felvonulók között: terhes asszony, felemás cipőben lépegető „rossz lány”, kéményseprő, ördög, kommandós csoport, pap és az elmaradhatatlan medve. Gál György újtelepi házától feldíszített lovaskocsi invitálta a menetet, ehhez rögzítették a 2 központi farsangi figurát: Hanslt és Gretit. Ők egy kocsikeréken forogtak-pörögtek végig az utcákon. A maszkák a város szokásos útvonalán vonultak végig, kezükben tartva a nyársra felfűzött farsangi fánkot. Ezeket kínálgatták a járókelőknek, az autósoknak és csak aprópénzért adtak 1-1 darabot, annak aki fizetett. Zenés kocsi kísérte őket az úton, a hangszóróból kiszűrődő hang hívogatta a város lakóit a farsangzáró ünnepre és közben német sramli zene szólt. Huju Fasching és egyéb bekiabálásokkal igyekeztek a maszkák elűzni a telet és köszöntötték volna a tavaszt. Bár ennek az évszaknak még a nyoma sem érezhető, mert továbbra is kemény mínusz fokokra ébredünk. A több mint 50 felvonuló a művelődési központba tért vissza és ezzel véget ért a húshagyó keddi felvonulás. Dicséret illeti

Árgyelán György igazgató urat, hogy ezt az évek óta megrendezésre kerülő hagyományt nem hagyta kihalni, de köszönet Klemm Veronika tanárnőnek is a tanulók beszerzéséért. Az 500 db finom farsangi fánk kisütéséért a Napközis Konyha dolgozóinak jár az elismerés.

Nádor Mária

Az a hír járja...

...hogy a maszkák nem csak a telet üzték, hanem a gyerekek pénzét is ... Több helyről hallottuk vissza a szülők panaszát, hogy mikor az Általános Iskolában jártak, elvettek gyerekektől 300-400 Ft-ot ...Szokás ugyan a fánkot pénzért adni, de miért a kicsiktől és ennyire drágán?!?

(a főszerkesztő megjegyzése)

A Magyar Kultúra Napja

Egyik legfiatalabb ünnepünk ez a nap. Finn testvéreink példája nyomán kezdett elterjedni az 1980-as években. A mi Kölcsey Ferencünk 1823. január 23-án fejezte be a Himnusz megírását. Méltóbb napot aligha választhattunk volna a magyar kultúra megünneplésére. A Békés megyei rendezőszervek díszes meghívón hirdették a Békéscsabán és a megye településein lezajlott rendezvényeket. Ezek sokszínűségét jelezték az alábbiak: zenei előadások, szép magyar beszéd és Kazinczy szépkiejtési verseny, vagy a Himnusz mondó verseny, ünnepi hangverseny és modern táncművészeti gála.

Ehhez a rendezvénysorozathoz kapcsolódott az Eleken megrendezett kistérségi vetélkedő január 21-én du. 1 órától, a Reibel Mihály Művelődési Központban. Három térség: Lökösháza, Kétegyháza és Elek általános iskolából érkeztek a felkészült tanulók. Ezt a versenynapot a 2004 decemberében meghirdetett előselejtező előzte meg. Itt már eldőlt mindhárom településen az 1., 2., 3. helyezettek névsora és ezután ők mérettettek meg az eleki rendezvényen. Az eleki dr. Mester György Általános Iskola alsó tagozatos munkaközössége által szervezett házi vetélkedőn, melyre január 18-án került sor, az alábbi eredmények születtek: 2. osztály: vers: 1. Ottlakán Pálma (2.c), 2. Hurguly Richárd (2.c), 3. Szabó Ervin (2.b); próza: 1. Dávid Áron és Antal András (2.c), 2. Pap Bettina és Bajusz Emília (2.c), 2. Bajusz Máté (2.a) és Gulyás Hanna (2.b), 3. osztály, vers: 1. Szabó Zoltán (3.c), 2. Papp Brigitta (3.b), 3. Botás Leila (3.a); próza: 1. Erdei Eliza (3.a), 2. Pataki Dániel (3.a). 4. osztály, vers: 1. Bajusz Mátyás (4.a), 2. Boris Norbert (4.c); próza: 1. Dávid Csenge és Antal Erzsébet (4.c), 2. Ramasz Fanni (4.a). Ezek a kiemelkedő teljesítményű tanulók belépőt szereztek maguknak a január 21-i megmérettetésre. A verseny elkezdése előtt Árgyelán György igazgató úr méltatta a nap jelentőségét és köszöntötte a versenyzőket, valamint az érdeklődő közönséget. Azután bemutatta a zsűri tagjait: Mokán Jánosné (Kétegyháza), Bellon Tiborné (Elek), Gyulainé Tóth Kornélia (Lökösháza), Málik Edit (Elek), Bircz Györgyné (Kétegyháza), Dézsiné Németh Ilona (Elek), Hering Magdolna (Elek). A zsűri elnöke Godó Antalné igazgatóhelyettes volt (Elek). A tanulók különböző kategóriákban mérték össze tudásukat, felkészültségüket, melyek az alábbiak voltak: vers, próza, csoportos próza, szólólélek és csoportos ének. A zsűrinek nem volt egyszerű dolga, mivel sok ügyes versenyző közül kellett kiválasztaniuk

a legjobbakat. Végül az egyeztetések, véleménycserék után az alábbi eredmények születtek: (dr. Mester György Általános Iskola (Elek) tanulói szerepelnek minden esetben a nevek mögött).

Alsó tagozat, 1-2. évfolyam, vers kategóriában: 1. Hurguly Richárd (Elek, 2.c), 2. Ádám Alexa (Általános Iskola Lökösháza, 2. o), 3. Ottlakán Pálma (Elek, 2.c), próza kategóriában: 1. Dávid Áron (Elek, 2.c), 2. Antal András (Elek, 2.c); csoportos próza kategóriában különdíjas a Márki Sándor Általános Iskola, Kétegyháza 1. osztálya.

3-4. évfolyam, vers kategóriában: 1. Bajusz Mátyás (Elek, 4.a), 2. Fehér Zsanett (Lökösháza, 4.o.), 3. Szabó Zoltán (Elek, 3.c); próza kategóriában: 1. Dávid Csenge és Antal Erzsébet (Elek, 4.c), 2. Seres Janka (Lökösháza, 4.o), 3. Grósz György (Kétegyháza, 4.o). Csoportos ének kategóriában a lökösházi Általános Iskola 3. osztálya kapott elismerést.

Felső tagozat, 5-6. évfolyam, vers kategóriában: 1. Gyebnár Mária (Elek, 6.b), 2. Marosán Enikő (Elek, 6.b), 3. Hoffmann Zsolt (Elek, 5.a), próza kategóriában: 1. Újházi Tünde (Elek, 5.b), 2. Taután Mária (Elek, 5.a); ének kategóriában: 1. Szabó Henriett (Kétegyháza, 6.o), 2. Faragó Szamanta (Kétegyháza, 6.o).

7-8 évfolyam, vers kategóriában: 1. Simonka Éva (Kétegyháza, 8.o), 2. Mészáros Judit (Román Ált. Isk. Elek), 3. Varga Renáta (Elek, 8.a), ének kategóriában különdíjat kapott Debreczeni Adrienn (Kétegyháza, 8.o).

A zsűri elnöke a helyezést elért tanulóknak a gratuláció mellett oklevelet nyújtott át valamint minden versenyző emlékjándékot és cukorkát is kapott. Megérdemlik az elismerést a versenyre benevezett diákok és sok-sok köszönet az őket felkészítő pedagógusok fáradtságos munkájáért.

A „Múzsák tánca” c. irodalmi antológiából idézem zárszóként Erdős Anna mosonmagyaróvári költőnő egyik versének részletét:

„Magyar vagyok
Álmaimban
Szavakban és
Mondatokban
Magyar mosoly
Ül a számra
Magyar szó
A lelkem tükre
Magyar vagyok
Mindörökre!”.

Nádor Mária

Helyreigazítás, bocsánatkérés

Az Eleki Krónika 2005. januári számában sajnálatos technikai hiba miatt az „A Német Önkormányzatról” című írásban tévesen jelent meg a tagok névsora, helyesen: Niedermayer Ernő elnök, Szelényi Ernő elnökhelyettes, Wittmann György gazdasági vezető és Strifler József képviselő. A báli meghívóban pedig a zenekar vezetőjének neve helyesen Pápai Ferenc. Az érintettektől ezúton is elnézést kérünk.

Hotya Péter – Lőrincz Attila

Fájdalmas, szomorú emlékek

Deportálás – Ukrajna – Kényszermunka – 1945

Az Eleki Krónika előző számában történeti áttekintést olvashattak a „málenkij robot”-ról, Rapajkó Tibor történelem tanár tollából. Erre a fájdalmasan szomorú és borzasztó eseményre emlékezett az eleki némettség – a túlélőkkel – 2005. január 23-án. Ezt a megemlékezést egy hatalmas, körültekintő kutatómunka előzte meg, amelyet Szabó Pálné (Zielbauer Franciska) végzett el. Ő ugyanis felkutatta az Eleken és vidéken még élőket, akik megjárták a poklok-poklát, majd élve hazajöttek. Elsőként megemlékező szent misén vehettek részt a meghívottak. Boldvai Antal főesperes úr a misén megemlékezett a túlélőkről és azokról is, akik sajnos már nem jöhettek haza. A misén résztvevőket szorongatta a sírás, amikor a kórusból felhangzott a „Maria zu Lieben” kezdetű ének. Hálát adhattak azért is, hogy ők még megérhették ezt a napot. Sok akkori elhurcoltat a hatalmas Istenben vetett hite tartotta életben. A szentmise után koszorúzásra került sor a temetőben, a háborús emlékműnél. A megemlékezés koszorúját a két elnök, Niedermayer Ernő és Szelényi Ernő valamint Mérai Istvánné tanárnő (akinek szintén kint halt meg az édesapja) helyezték el. A koszorúzáson résztvevők 1-1 gyertyát gyújtottak az elesett hősök névtáblái előtt, tiszteletük és kegyeletük jeléül.

Délután 14 órakor folytatódott a program. A Német Közösségi (Leimen) Házban szépen feldíszített asztalok és kellemes meleg fogadta a meghívottakat. A megemlékező rendezvényt megtisztelte Tolnai Péter, a Békés Megyei Nemzeti és Etnikai Bizottság elnöke, Turóczy András, városunk alpolgármestere, valamint Boldvai Antal főesperes úr. Szelényi Ernő elnök úr köszöntötte a résztvevőket majd elmondta, hogy őt is közvetlenül érintette ez a deportálás, mivel édesapját és még 4 rokonát is elvitték és sajnos egyikük sem tért vissza. Egy családból öten idegen földben nyugszanak. Elnök úr után Turóczy András kért szót. Ő is mélységesen elítélte azt, hogy ezt az u.n. kollektív büntetést az eleki németajkúakkal elkövették. Mély fájdalmát fejezte ki azok miatt, akik kint vesztették életüket, távol a hazától, a szülőföldtől, idegen földben eltemetve. Említést tett arról is, hogy a deportálásból hazaérkezettek még egy csapás érte, hiszen sokan nem találták már itthon a szüleiket, testvéreiket, mert míg ők kint voltak, megkezdődött a németek kiűzetése Elekről. Köszönetet mondott továbbá a hazatérteknek, azoknak, akik jelenlétükkel megtisztelték ezt az összejövetelet. Zárszóként elmondta még, hogy azok az emberek, akik annak idején a deportálást végrehajtották, ne higgyék, hogy ezt büntetlenül megúszhatják, hiszen ha eljön az óra, mindenkinek (nekik is) számot kell adniuk arról, amit cselekedtek (II. Korintus 5. rész/10. verse). Alpolgármester úr szavai után emlékek bukkantak elő a régmúltból: volt, aki elmondta, még mindig álmodik arról, hogy a lágerben van, de örül, mikor felébred a valóságra. Más a mai napig felcsipegeti a kenyérmorzskákat is, emlékezve az ottani kevés kenyéradagra, a sok-sok éhezésre. Két elhurcolt sorsát szeretném bemutatni Önöknek, akiket az emlékezők közül kiválasztottam.

Első sors: Niedermayer Miksáné (született Zielbauer Teréz) ma 85 éves. Ez a visszaemlékezés Szabó Pálné (Zielbauer Franciska) segítségével készült el. Ő volt, az emlékezésben említett 15 éves húga az elhurcoltnak.

„Niedermayer Miksa (honvéd) a keleti fronton, a Don kanyarban 1943. január 12-én

odaveszett. Niedermayer Miksánét 1945. január 4-én elhurcolták kényszermunkára Ukrajnába. A kisfiúkat (aki akkor 3 éves volt), az anyai nagymama és édesanyja húga gondozta. A kisfiút nagyon megviselte édesanyja elhurcolása. nem lehetett az utcai bejárati ajtót a tudtával bezárni, mert „akkor hogy tud bejönni az anyukám?”. Minden étkezéskor (hónapokig) az ételből az anyukája részére is eltett. Némileg azzal enyhítettünk a fájdalmán, amikor sírva kérdezte „hol van anyukám?” - a válaszuk az volt: „keresi apukádat Oroszországban”. Ez idő alatt anyukája átélte a kínok-kínját: dolgozott konyhán, majd büntetésből a bányában. Itthon a kislánya naponta elmondta a rövid imáját: „Isten hozd haza anyukámat és apukámat!”. A megható nagy találkozáskor a „kisfiú” többek között azt mondta: „nagyon sokáig voltál Oroszországban és mégsem hoztad haza apukámat!”. Ez a „kisfiú” azóta 63 éves lett és városunkban közéleti személy.

Második sors: Hack (Hekla) Antal (ma 79 éves) így emlékezett vissza arra az időszakra: 1945. január 2-án kidobolták az eleki főtéren, hogy minden német nevű (meghatározott korú nő és férfi) jelentkezzen a megjelölt helyen (kultúrház, iskola, stb.). Nekünk azt mondták, hogy magyarországi romeltakarításra visznek bennünket, vihetünk magunkkal ünneplő ruhát is, mert a munka mellett szórakozni is lehet majd. Azután máshogy alakult minden, mert a marhavagonok sajnos nem álltak meg a határnál. Továbbszállítottak minket egészen Krivoj Rog melletti Szmakova községbe, vagyis a Szovjetunióba. Édesapám, öcsém és én az u.n. kommunista lágerbe kerültünk, itt a parancsnokunk Kemény (Szepi) József volt. A szállásunk elég tűrhető volt, központi fűtés adta a meleget. Bennünket egy építkezésre irányítottak, a bányafelvonót kellett elkészíteni, majd a fatelep következett. Reggel 6-kor volt az ébresztő, a reggeli savanyú leves volt 1-1 szem uborkával, délben káposzta levest és kását kaptunk, este 6 óra körül ismét meleg savanyú leves volt a „menü”. Nem volt valami változatos, de étel volt és meleg. Rajtam is meglátszott ez az étkezés, mert 75 kg voltam, amikor kimentem és 40 kg-mal érkeztem haza, de hazajöttem!! Nekem szerencsém volt odakint, hogy beszéltem a németet, a román nyelvet és egészen hamar elsajátítottam az orosz nyelvet is. Így a munkahelyemen mint tolmács szerepeltem. Később kocsis lettem, szállítottam élelmet és tüzelőt. Bántani nem bántottak ott bennünket, de ha valaki kilépett volna a sorból, amíg mentünk a munkahelyre, őt agyonlőtték volna. 1947. július 17-én Debrecenbe érkeztünk, én innen számítom a szabadságot! Itt fertőtlenítettek bennünket, tiszta ruhát kaptunk, élelmet, 20 Ft-ot és ingyen jegyet egészen hazáig. Én azért nem haragszom senkire, nincs gyűlölet a szívemben, mi az akkori politika áldozatai voltunk.” Hack Antal katonakönyve ma is megvan, féltve őrzi a szekrényben, hiszen ez a bizonyítéka annak, hogy mindaz amit elmondott, vele megtörtént.

A bemutatott két sors bár különböző, de mindkettő szomorú.

Befejező gondolatok: a túlélők olyan meghívót kaptak, amelyen az eleki templom látható. Gondolom sokan elsírták magukat, amikor 1947-ben elsőként a templomuk tornyát pillantották meg, hiszen ez a hazájuk, az otthonukat jelentette és végre tudták, hogy hazaérkeztek! Minden tisztelem az ÖVÉKÉ, akik hazajöttek. Tisztelet és kegyelet azoknak is, akik idegen földben nyugszanak. Végül azt kívánom mindenkinek a világon, Magyarországon és Eleken is, hogy „Nie wieder Krieg!”, vagyis „Soha többé háborút!”.

Nádor Mária

Román batyus bálról

Mire e sorok megjelennek az elekiek, elsősorban az Elek Tv jóvoltából, valamint a Magyarországi Románok hetilapjából (Foia Roma- neasca) és Magyarországi Románok Országos Önkormányzata havonta megjelenő lapjából (Cronica) az eseményről már tudnak.

2005. január hó 22-én a Reibel Mihály Művelődési Központ- ban került sor a hagyományos román batyus bála. (A helyi nemzetiségi bálak közül ez volt az első a 2005-ös évben). A bál előtt az Eleki Román Kisebbségi Önkormányzat székhelyén dr. Szelecsán János elnök vezetésével vendégül fogadta a romániai testvér- települések vezetőit, valamint a Magyarországi Románok Országos Önkormányzata – Hivatal vezetőjét Juhász Tibort, Békés megye Képviselő- testülete Nemzetiségi és Etnikai Bizottsága elnökét Tolnai Pétert, titkárát Hevesi Józsefet, valamint Pluhár Lászlót, városunk polgármesterét, alpolgármestereit, városunk kisebbségi önkormányzatainak képviselőit, valamint több település román kisebbségi önkormányzatainak képviselőit. Zámbo András, a Radványi György Középiskola és Szakképző Intézet igazgatóját. A bált dr. Szelecsán János az alkalomhoz illően magyarul és románul nyitotta meg. Minden tiszteletbeli vendéget név szerint köszöntött. A főtölmács szerepét ezúttal Nisu Cornel, az Eleki Román Iskola igazgatója látta el. Az úgynevezett nyitótáncot az erre az alkalomra felkért fiatal-, közép-, és idősebb korosztályból össze- állított mintegy 40 főnyi táncos járta el Gál László és Gera Krisztina táncoktatók vezetésével jóvoltából. A talpalávaló zenét ezúttal Barbócz Sándor vezetésével a Békés Banda játszotta. Ezt követően Pluhár László városunk polgármestere kért szót. Nagy tisztelettel köszöntötte a megjelenteket valamint élve az alkalommal díszoklevelet adott át Gál László és Gera Krisztina részére. Beszédében hangsúlyozta, hogy erre a gerolzhofeni polgármester valamint a Bajor miniszter kérte fel abból az alkalomból, hogy Gál László és Gera Krisztina vezetésével testvér- városunk ünnepi műsorában a Talentum Művészeti Iskola növendékei és a „Pacsirta” táncgyűttes közösen fergeteges sikert aratott. Ezt követően folytatódott a bál. Varázslatos hangulatot teremtettek a nyitótáncosok, amikor felkérték a táncra a nagyérdemű közönséget. Kedves színpolt volt, amikor a két Japánból érkezett (Oocuka Nami és Suzuki Dzsini) hagyományokat feldolgozó és oktatók felső fokú hallgatók, ahogy járták az Eleki Joc-ot. Tetézte a hangulatot a Román- niából érkezett zenekar. A zenészek Román Dorin vezetésével Sintana (Szent-Anna) településről érkeztek. A beszél- getés során kiderült, hogy kisebb-nagyobb személyi változással 15 éve játszanak együtt. A bálból nem hiányzott a tombola sem, valamint a „perinica” sem, amely nélkül – szokták mondani -, hogy nincs román bál. Több résztvevő is egyértelműen dicsérően nyilatkozott a román bálról. Az egyik résztvevő így fogalmazott „nagyszerű érzés volt táncolni, gyönyörű volt a léleknek és a szemnek egyaránt, ebből nem lehetett kimaradni. Az utolsó bálozó jóval éjfél után hagyta el a tánctermet.

Hotya Péter

Arad környéki harcok

A mai Magyarország területét 1944 szeptemberében érte el a front szárazföldön, ami közismert, de az már kevésbé, hogy nem sokkal korábban a magyar hadvezetés erejéből

még arra is futotta, hogy Temesvár irányában támadó hadműveletet indítsanak. Ezt az tette lehetővé, hogy a korábban Németország egyik legfontosabb szövetségese, Románia 1944. augusztus 23-án átállt a Szovjetunió oldalára. A magyar minisztertanács azonban szeptember 8-án úgy döntött, hogy az ország a németek oldalán tovább folytatja a háborút.

Vörös Jánost /1891-1968 /, a Honvéd Vezérkar főnökét szeptember 12-én még Hitler is fogadta, aki akkor ott a szövetségi hűségére hivatkozva német hadosztályokat, fegyvert és lőszeret kért. Ez idő alatt a Fővezérség parancsot adott ki az Arad, Temesvár irányába már hosszabb ideje tervezett támadás megindítására. A feladat végrehajtására a magyar IV. és VII. hadtestet jelölték ki. A pécsi IV. hadtest parancsnoka Heszlényi József vezérezredes /1890-1945/ volt, aki a Donnál egy rövid ideig az egyik magyar hadtestet is irányította. A IV. hadtest már szeptember 2-ig befejezte felvonulását a Békéscsaba-Gyula-Battonya-Kunágota-Mezőhegyes terepszakaszon./A harcálláspont Békéscsabán volt./

Az Arad elleni támadást a IV. hadtestnek eredetileg szeptember 4-én 6 órakor kellett volna megkezdenie A feladat ez volt: Arad elfoglalása után a Maros völgyén keresztül előretörni a Hátszegi- medencébe, majd felvenni az összeköttetést a II. magyar hadsereg nyugati szárnyával. A támadás pontos ideje azonban többször módosult, végül az a döntés született, hogy szeptember 13-án hajnalban megindulhatnak a magyar erők!

Szeptember 13-án a Makótól Nagyváradig húzódó arcvonalon jelentős magyar erőket vontak össze. Bevetették pl. a IV. hadtest 1. páncélos hadosztályát, 1. tábori huszár pótezredét, de a Zrínyi rohamtarackokat is. Egy esetleges román ellentámadáskor az 1. páncélos hadosztálynak kellett volna visszavágnia Kevermes-Elek térségéből, majd pedig Arad elfoglalása után felderítési feladatokat kellett volna elvégezni.

Az első nagyobb magyar-román összecsapásra Nagyvarjason került sor. Kürtös és Mácsa között igen meglepődött a román lovasság, amikor meglátták a magyar páncélosokat. A 13-ai támadás magyar részről nagyon sikeres volt, mert már 19 óra 45 perckor arról szólt a jelentés, hogy Aradot a magyar csapatok birtokba vették, és a Maros déli partján hídfőt foglaltak. /A románok még kísérletet sem tettek Arad megtartására!/
Szeptember 14-én 15 órakor Heszlényi altábornagy parancsára már díszszemlét is tartottak Aradon a bevonuló magyarok, szeptember 15-én pedig a felderítés megállapította, hogy a román erők egy része Temesvár irányába vonult vissza, mások viszont a közeli hegyekbe.

Szeptember 16-17-én azonban lelassult a magyar előrenyomulás, mert a szovjet csapatok már segítették a románokat, de ennek ellenére 18-án a magyaroknak mégis sikerült tovább menniük, és elérték a Hidasliget-Temesfüves-Ópálos-Aradkövi-Borossebes-Kisszedres vonalat, amikor is 20-án szembe találták magukat a 2. Ukrán Front erőivel, ami megpecsételte sorsukat.

Szeptember 20-án az ópálosi harcokban a román források szerint a magyarok 919 halottat és 387 hadifoglyot veszítettek, míg a román oldalon csak 67 halott volt, 21-én pedig a szovjetek bevonultak Aradra! A szovjet előrenyomulást azonban német segítséggel sem lehetett megállítani, hisz néhány nap múlva a harcok már a trianoni Magyarország területén folytatódtak.

Eleket 1944. szeptember 24-én este foglalták el a szovjet 57. lövészhadtest 203. lövészadosztályának a részei, de környékünkön a küzdelem tovább folytatódott, mert pl.

Kétegyházát és Gyulát 25-én az 1. páncélos hadosztály és a 22.

SS-önkéntes-lovashadosztály harccsoportja egy időre még vissza is tudta foglalni. A folytatást mindenki ismeri...

Az 1944 őszén Arad környékén zajlott harci események 1990 előtt hivatalosan nem kaphattak nagyobb nyilvánosságát, pedig pl. az ottani magyarság megőrizte emlékét, ők egy hétig tényleg úgy érezhették magukat, hogy felszabadultak.

Az a véleményünk, hogy egy egykori Arad megyei településen, mint amilyen Elek is "alig" 60 év után is illik arra emlékezni, illik tudni, hogy az egykori megyeszékhelyünk, a magyar golgota, Arad 1944-ben egy hétig ismét magyar lett. Ezek történelmi tények, amelyek önmagukért beszélnek. /Még Arad egyik romániai honlapján is el lehet ezeket olvasni magyarul, de benne van egy ottani városkalauzban is!/
Legvégül pedig két kiváló könyvre szeretnénk felhívni a figyelmet: Szabó

Péter-Számvéver Norbert: A keleti hadszíntér és Magyarország, Debrecen, 2004. 295 o.,
illetve: Ujj János: Arad, Történelmi városkalauz. Arad, 2001. 108 o.

Rapajkó Tibor

Román Kisebbségi Önkormányzat hírei

2005. január hó 21-én a testület rendkívüli ülést tartott az önkormányzat székházában. Az ülésen mind az öt fő testületi tag-képviselő megjelent. Dr. Szelezsán János elnök, Rocskár Jánosné alelnök, Botás László képviselő, Gál György Képviselő és Szabó Péter képviselő. A testület a 2005. évi költségvetés fő irányszámait tárgyalta meg, amelyet egyhangú határozattal el is fogadott. A költségvetés irányszámai a már előzőekben elfogadott munkaprogram és munkaterv alapján alakult ki. Ezután a batyus román bál – úgymond utolsó egyeztetése, pontosítás, felelősök megnevezése lett megtárgyalva.

Hotya Péter

A bajnokság közepén

A teremfoci-bajnokság mérkőzéseinek immáron a felét lejátszották, ami lehetőséget adhat arra, hogy valamilyen összegzés készüljön az eddigi játékról. Hoffmann Ferenc a következőképpen foglalta össze ehhez kapcsolódóan gondolatait:

A korábbi évekhez hasonlóan igen izgalmas mérkőzések zajlanak hétről hétre, melyet alátámaszt az a tény is, hogy egyre több néző kíséri figyelemmel a csapatok küzdelmeit. Most tartunk a bajnokság közepén, így lassan kirajzolódnak az erőviszonyok. Hasonlóan az elmúlt évhez most is két csapat esélyes a végső győzelemre. Ezen csapatok a Tölgyfa Söröző valamint az Unisex. E két csapat egymás elleni mérkőzése fogja végérvényesen eldönteni a bajnoki címet. A sorsolásnak köszönhetően erre az izgalmas összecsapásra az utolsó előtti XII. fordulóban kerül sor, azonban addig is vár a csapatokra további nehéz vagy esetenként könnyebb összecsapás.

VI. forduló eredményei

Bigi Boy Junior – Ez+Az 1-11, Eleki Vadász – Másnaposak 4-6, Bigi Boy - Agroker 2-2, Unisex - FC Border Guard 4-2, DSE - Lökösháza Ifi 3-1, Tölgyfa Söröző - Reggeli Hatos 14-3, Ficam - Vízársulat 15-3.

VII. forduló eredményei

Reggeli Hatos – Unisex 4-8, FC Border Guard - Bigi Boy 2-7, Agroker - Eleki Vadász 5-1, Másnaposak - Bigi Boy Junior 3-2, Lökösháza Ifi - Tölgyfa Söröző 0-20, Vízársulat – DSE 0 2, Ez+Az – Ficam 2-4.

VIII. forduló eredményei

Másnaposak – Ez+Az 2-6, Bigi Boy Junior - Agroker 3-5, Eleki Vadász - FC Border Guard 2-7, Bigi Boy - Reggeli Hatos 0-3, Unisex - Lökösháza Ifi 13-2, Tölgyfa Söröző - Vízársulat 12-0, DSE - Ficam 0-9.

Bajnoki táblázat

Csapat	Forduló	Pont	Gólarány
1. Tölgyfa Söröző	8	24p	84-9
2. Unisex	8	24p	53-17
3. Ficam	8	20p	52-17
4. Ez+Az	8	16p	50-21
5. Reggeli Hatos	8	13p	33-33
6. Bigi Boy	8	13p	24-18
7. Agroker	8	13p	24-30
8. DSE	8	12p	18-22
9. FC Border Guard	8	10p	34-25
10. Másnaposak	8	10p	28-34
11. Eleki Vadász	8	3p	18-38
12. Vízársulat	8	3p	18-55
13. Bigi Boy Junior	8	0p	17-68
14. Lökösháza Ifi	8	0p	8-87

Góllista: Papp József /Tölgyfa Söröző/ 27 gól, Árgyelán János /Unisex/ 25 gól, Ecker Attila /Tölgyfa Söröző/ 19 gól, Thuróczy Attila /Ficam/ 16 gól, Mészáros György /Ez+Az/ 15 gól, Bloch Tamás /Másnaposak/ 14 gól, Germán Tamás /Ez+Az/ 14 gól, Szűcs Zsolt /Reggeli hatos/ 14 gól, Gál Attila /Tölgyfa Söröző/ 13 gól.

R.T.

MEGHÍVÓ

Az Eleki Cigány Kisebbségi Önkormányzat 2005. február hó 19-én 19.30 órai kezdett rendezni meg a hagyományos cigány batyus bált. Helyszín: Reibel Mihály Művelődési Központ, Kossuth u. 13. Belépődíj 1.000.- Ft/fő. Jegyek és tombola igényelhető Drágos József elnök úrnál és a Tomi sörözőben (Ottlakai út 11.). A jó hangulatról az országosan ismert Budapest Expressz zenekar, valamint a dobozi Fekete Gyémántok zenekar gondoskodik. A bálra részvételi szándékát jelezte többek között Farkas Flórián, a Magyarországi Cigányok Önkormányzatának elnöke, országgyűlési képvisel, Tóth Imre, körzetünk országgyűlési képviselője, Sarkad város polgármestere is. A rendezvényre ezúton is minden érdeklődőt szeretettel várnak a szervezők.

Hotya Péter

Az Elek Város Fejlődéséért Közalapítvány közhasznúsági jelentése a 2004. évről
A közhasznúsági jelentést a Kuratórium 2005. január hó 31. napján megtárgyalta és

elfogadta.

Az Elek Város Fejlődéséért Közalapítvány (adószám: 18388109-1-04, székhelye: 5742 Elek, Gyulai út 2.) ezúton ismerteti a 2004. évi kiemelkedően közhasznú tevékenységének főbb adatait ezer forintban megadva:

1. Számviteli beszámoló - Mérleg 2004. december 31.

	Előző év	Tárgyév
Eszközök összesen	-	-
Saját tőke	-	100
Induló tőke	-	2 100
Tőkeváltozás	-	-
Források összesen	-	18 495

Eredmény-kimutatás 2004. december 31.

Közhasznú tevékenység

	Előző év	Tárgyév
Összes bevétel	-	18 495
Alapítótól kapott támogatás	-	2 200
Egyéb bevételek	-	16 295
Összes költség	-	-
Pályázati úton nyújtott támogatás	-	-

2. Kimutatás a költségvetési támogatás felhasználásáról

	Előző év	Tárgyév
Általános költség	-	38
Pszichiátriai Betegek Otthona támogatása	-	20
Városgazdálkodás és településüzemeltetés támogatása	-	2 200
Bérleti díj (világító testek)	-	2 695
Önkorm. beruházás támogatása	-	1 200
Eleki Nyugdíjasok Egyesülete támogatása a szociális szolgáltatások ellátására	-	5 011
Autóbusz vásárlás	-	3 000

3. Kimutatás a vagyon felhasználásáról

	Előző év	Tárgyév
Saját tőke összesen	-	-
Induló tőke	-	2 100
Tőkeváltozás	-	-
Adott támogatások	-	16 295
Működési költségek	-	-

4. Kimutatás a cél szerinti juttatásról

	Előző év	Tárgyév
Közhasznú tevékenység keretében		

nyújtott pénzbéli támogatás	-	3 400
Szociális	-	5 031
Oktatási	-	-
Környezetvédelmi	-	-
Egyéb	-	5 734
Összesen	-	14 165

5. Kimutatás a kapott támogatásokról

	Előző év	Tárgyév
Alapítótól	-	2 200
Magánszemélyek	-	15 750
Társaságok	-	545

6. Kimutatás a vezető tisztségviselőknek nyújtott támogatásról

Az Elek Város Fejlődéséért Közalapítvány a 2004. évben a vezető tisztségviselők részére sem pénzbéli, sem természetbeni juttatást nem adott.

7. Szöveges beszámoló a közhasznú tevékenységről

Az Elek Város Fejlődéséért Közalapítvány a Békés Megyei Bíróság, Gyula Pk.60.107/2003/4. számú végzése alapján 2287. tételszám alatti nyilvántartásba vétellel 2003. december hó 17. napjától a Közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény alapján kiemelkedően közhasznú szervezetként működik.

Az Elek Város Fejlődéséért Közalapítvány cél szerinti juttatásai az Alapító Okiratban megfogalmazott célokkal összhangban állnak. Az Elek Város Fejlődéséért Közalapítvány a 2004. évben a fentiekben megjelöltek szerinti költségvetési támogatásban részesült. A Kuratórium a 2005. évben is Az Elek Város Fejlődéséért Közalapítvány az alapítói céljainak megfelelően folytatja tevékenységét. A 2004. évről készült közhasznúsági jelentés az Elek Város Fejlődéséért Közalapítvány székhelyén (5742 Elek, Gyulai út 2.) megtekinthető.

Elek, 2005. január 31.

Bakos Ferenc s.k. Kuratórium elnöke

ZÁRADÉK: Az Elek Város Fejlődéséért Közalapítvány Kuratóriuma 4/2005.(I. 31.) számú határozatával elfogadva.